

ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ В ГАЛУЗІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація. В статті розглянуто актуальну проблему професійного становлення майбутніх фахівців в галузі цифрових технологій. Здійснено аналіз ключових аспектів цього процесу, зокрема визначено вплив сучасного технологічного середовища на формування професійних якостей. Розглянуто роль освіти та саморозвитку в розвитку необхідних компетенцій для ефективної роботи в цифровому суспільстві. Визначено ключові аспекти професійного становлення, зокрема такі як комунікативність, інтелектуальні показники, адаптивність до змін. Схарактеризовано стратегії, які можуть сприяти успішному професійному розвитку фахівця в галузі цифрових технологій.

Ключові слова: професійне становлення, майбутні фахівці, цифрові технології, адаптивність, професійний розвиток, розвиток цифрового суспільства.

Abstract. The article considers the topical issue of professional development of future specialists in the field of digital technologies. The author analyses the key aspects of this process, in particular, the impact of the modern technological environment on the formation of professional qualities. The role of education and self-development in the development of the necessary competencies for effective work in the digital society is considered. The key aspects of professional development, such as communication skills, intellectual performance, and adaptability to change, are identified. The strategies that can contribute to the successful professional development of a specialist in the field of digital technologies are characterised.

Keywords: professional development, future specialists, digital technologies, adaptability, professional development, development of digital society.

Вступ

Проблема професійного становлення фахівця в галузі цифрових технологій набуває особливого значення в умовах інформатизації та технологізації усіх сфер суспільного життя. Сучасна вища освіта має сприяти створенню належних умови для формування компетентного фахівця, орієнтованого на постійний професійний розвиток та самовдосконалення. Це в перспективі забезпечить високий рівень конкурентоспроможності, продуктивності професійної діяльності і, як наслідок, кар'єрне зростання та самореалізацію. У сучасному світі, де цифрові технології швидко розвиваються, здатність фахівця адаптуватися до нових викликів та технологічних тенденцій стає важливою складовою його конкурентоспроможності. Поєднання теоретичних знань із практичним досвідом та навичками дозволяє йому більш ефективно впроваджувати інноваційні рішення в роботі. Крім того, постійне поглиблення професійних знань через участь у навчальних програмах та семінарах є ключовим елементом успішного професійного росту.

Результати дослідження

Проблема професійного становлення фахівців розглядалася в низці публікацій. Проблема формування професійної компетентності фахівців технічних спеціальностей розкрита в публікаціях [1-5], специфіка підготовки фахівців у галузі цифрових технологій – у публікаціях [7-9], а вплив цифрових технологій на трансформацію освітнього середовища – в публікаціях [6; 10]. Цікавою є думка М. Козирєва та Ю. Козловської [11], що професійне становлення майбутнього фахівця обумовлене рядом характеристик особистості, які визначають кінцевий успіх у формуванні студента як професіонала і в сукупності визначають його рівень професійної готовності. Зокрема, серед них виділяють такі:

- професійна мотивація, яка визначається бажанням задовольнити не лише біологічні потреби,

але й потреби у праці, спілкуванні, самоутвердженні, самореалізації та самовдосконаленні;

- професійна підготовка, що містить попередні (для освоєння професії) та кваліфікаційні (з огляду на рівень професійної кваліфікації) знання, навички і вміння, необхідні для виконання як стандартних, так і нетипових професійних завдань;

- рівень функціональної готовності організму, зокрема розвиток професійно важливих фізіологічних функцій, аналізаторів та фізичних якостей, необхідних для ефективної трудової діяльності;

- стан індивідуально-психологічних функцій: зокрема, професійно важливі якості для конкретної діяльності, включаючи пізнавальні процеси, темперамент, характерологічні та емоційно-вольові властивості особистості.

Одним з ключових показників професійного зростання майбутнього фахівця є рівень його професіоналізму, який визначається здатністю до набуття та застосування застосовувати нових знань для вирішення професійних завдань в галузі цифрових технологій. У сучасному професійному середовищі важливо мати навички прийняття рішень в умовах розвинутих технологій та формування власної всебічно розвинутої особистості. Значущу роль у цьому відіграють особисті якості здобувача, які вдосконалюються під час навчання та подальшої професійної діяльності. Особливу увагу приділяють таким ключовим якостям майбутнього фахівця в галузі цифрових технологій, як комунікативність, активність, відповідальність, високий рівень інтелекту, професійне мислення, самоусвідомлення та компетентність. Ці якості визначають його успішність у використанні та адаптації до швидкозмінюваного цифрового середовища та відіграють важливу роль у створенні ефективних стратегій вирішення завдань. У контексті цифрових технологій, професійне становлення визначається не лише вмінням акумулювати нові знання, а й їхньою успішною інтеграцією в різноманітні цифрові сценарії та процеси.

Узагальнюючи теоретичні викладки, маємо, що професійне становлення майбутніх фахівців в галузі цифрових технологій буде ефективним при врахуванні таких аспектів:

- опанування технічної складової. Зокрема, розуміння та ефективне використання цифрових технологій у різних сферах, включаючи програмування, розробку програмного забезпечення та вирішення технічних завдань є основою для провадження професійної діяльності;

- формування усвідомлення значимості цифрових технологій для подальшого розвитку суспільства;

- розвиток мотивації для професійного зростання, встановлення оптимального співвідношення між внутрішніми стимулами (інтерес до професії, особиста самореалізація) та зовнішніми факторами (престиж професії, рівень заробітної плати, перспективи кар'єрного зростання, конкурентоспроможність ринку праці);

- формування адекватної самооцінки як важливої частини професійного зростання та свідомого розвитку;

- розвиток навичок співпраці та комунікації в професійному середовищі, а також вміння гармонізувати міжособистісні стосунки, сприяти командній роботі та ефективній взаємодії з колегами.

Висновки

Таким чином, професійне становлення майбутніх фахівців в галузі цифрових технологій є важливим та складним процесом. Він має базуватися на усвідомленні значимості вибраною професійної сфери, а також сприяти всебічному розвитку та самореалізації в обраній професії. Для ефективної професійної діяльності фахівця необхідно володіти сформувані знання та вміння, які дозволяють ефективно вирішувати різноманітні завдання, що виникають в процесі професійній діяльності. Здатність вирішувати виклики та проблеми, що виникають у сфері цифрових технологій також передбачає постійне поглиблення знань та постійний контроль над власним професійним зростанням. Опанування не лише теоретичної бази, але й практичного досвіду допомагає впевнено сформувані навички та вміння, необхідні для успішного виконання своїх обов'язків у динамічному цифровому середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Dembitska S, Kobylanska I, Kobylanskyi O., Kuzmenko O. Training of Technical Specialties for Work Protection Professional Activity According to the Requirements of the Transdisciplinary Approach. *Professional Pedagogics*. 2023. № 1(26). Pp. 110–121. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.26.110-121>
2. Dembitska S, Kobylanska I, Kobylanskyi O., Kuzmenko O. Training of Technical Specialties for Work Protection Professional Activity According to the Requirements of the Transdisciplinary Approach. *Professional Pedagogics*. 2023. № 1(26). Pp. 110-121. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.26.110-121>
3. Dembitska S., Kuzmenko O., Savchenko I., Demianenko V., Safronova A. Digitization of the Educational and Scientific Space Based on STEAM Education. In: Auer, M.E., Cukierman, U.R., Vendrell Vidal, E., Tovar Caro, E. (eds) Towards a Hybrid, Flexible and Socially Engaged Higher Education. ICL 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, 2024. vol 901. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-53022-7_34
4. Miastkowska M., Dembitska S., Puhach V., Kobylanska I., Kobylanskyi O. Improving the efficiency of students' independent work during blended learning in technical universities. In: Auer, M.E., Cukierman, U.R., Vendrell Vidal, E., Tovar Caro, E. (eds) Towards a Hybrid, Flexible and Socially Engaged Higher Education. ICL 2023. Lecture Notes in Networks and Systems, 2024. vol 899. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-51979-6_21
5. Дембіцька С. В. Реалізація інтеграційного підходу у професійній підготовці фахівців технічних спеціальностей. *Наукові записки Малої академії наук України*. 2024. № 3(28). С. 45–52. <https://doi.org/10.51707/2618-0529-2023-28-05>
6. Дембіцька С.В. Особливості освітніх інновацій в контексті розвитку цифрового суспільства. Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії : зб. матер. V Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 20 вер. 2023 р. / за заг. ред. І. М. Савченко, В. В. Ємець. — Київ: Національний центр «Мала академія наук України», 2023. С.108-110.
7. Дембіцька С.В. Формування компетентності фахівців з професійної освіти. *Педагогіка безпеки*. 2021. № 6(1-2). С. 1–6. <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2021-6-1-001-006>
8. Дембіцька С.В., Кобилянська І.М. Вдосконалення професійної підготовки фахівців технічних спеціальностей в контексті інноваційного розвитку вищої освіти. Актуальні аспекти розвитку STEAM-освіти в умовах євроінтеграції: збірник матеріалів Міжнародної науковопрактичної інтернет-конференції (м. Кропивницький, 21 квітня 2023 року). Кропивницький : ДонДУВС, 2023. с.347-348
9. Дембіцька С.В., Кобилянська І.М., Кобилянський О.В. Вдосконалення професійної підготовки фахівців за спеціальністю 015 «Професійна освіта». Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи (МН-2022)» : збірник доповідей. Вінниця: ВНТУ, 2022.С.450-451.
10. Дембіцька С.В., Кузьменко О., Кобилянський О. Інноваційні засоби формування професійної культури майбутніх фахівців технічних спеціальностей. *Педагогіка безпеки*. 2022. № 7(1-2). С. 01–07. <https://doi.org/10.31649/2524-1079-2022-7-1-001-007>
11. Козирев М. П., Козловська Ю. Р. Професійне становлення фахівця в умовах вищого навчального закладу. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 1. С. 305-313.

Яровий Роман Сергійович – студент групи IPO-23б, факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: roman4wm@gmail.com

Yarovy Roman Serhiyovych – student of group IPO-23b, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: roman4wm@gmail.com